ÅRSREDOVISNING

2012-01-01 - 2012-12-31

för

Föreningen Läsrörelsen

Org.nr. 802408-4033

VERKSAMHETBERÄTTELSE

Föreningen Läsrörelsen 1/1 – 31/12 2012

Den ideella föreningen Läsrörelsen (nedan kallad föreningen) bildades i februari 1999. En första styrelse valdes på tre år vid ordinarie föreningsmöte i april 1999. Från och med ordinarie föreningsmöte 2002 väljs styrelsen på ett år.

Under verksamhetsåret 2012 har styrelsen bestått av: Ordförande ***Elisabet Reslegård*** och ledamöterna; redaktör ***Barbro von Schoenberg***, sekreterare i styrelsen, litteraturpedagog ***Susanna Ekström***, f.d. bibliotekskonsulent ***Siv Hågård***, författare och litteraturkritiker ***Göran Hägg***, f.d. kanslichef ***Lars-Erik Klason***, redaktör ***Marianne von Baumgarten-Lindberg*** och författare ***Ulf Stark***.

Föreningen har under år 2012 haft 7 protokollförda styrelsemöten och ett antal arbetsmöten.

Bengt Westerberg *är sedan föreningsmötet 2003 föreningens hedersordförande.*

Två hedersmedlemmar utsågs vid starten av Läsrörelsen år 2000:
Nr. 1 *Författaren* ***Astrid Lindgren*** för att hon *"lärt otaliga barn i Sverige och otaliga barn i världen att läsa och att uppskatta böcker".*
Nr. 2 *Skådespelaren* ***Lars Göran Carlson*** för det världsrekord i högläsning som han satte under Bok & Bibliotek 2000, när han läste högt ur Strindbergs verk i 25 timmar.

Det ombildade Läsrådet träffades för andra gången i oktober. Detta presenteras under verksamheten 2012.

Medlemsavgiften för år 2012 var 200 kronor.

Antalet föreningsmedlemmar var under året 23.

En anställd, Maja Höglund, har funnits på deltid på föreningens kansli.

Det övergripande arbetet för Föreningen Läsrörelsen har under året sköts av Elisabet Reslegård, ordförande och tidigare kampanjledare för Läsrörelsen.

FÖRENINGENS MOTTO: GE DINA BARN ETT SPRÅK

Föreningens första kampanj kallades även den Läsrörelsen och tog som sitt motto våren 2000 *Ge dina barn ett språk,* som nu är föreningens motto.

Bakgrunden till mottot *Ge dina barn ett språk* var den kraftiga minskningen av småbarnsföräldrars läsning för sina barn under många år. När den s.k. Barnbarometern hösten 2001 redovisade sin vartannat år återkommande mätning hade siffrorna för första gången på 15 år vänt. Det genomsnittliga läsandet bland småbarnsföräldrar hade gått från 67 procent till 70 procent och bland korttidsutbildade föräldrar hade antalet gått från 52 procent till 65 procent, vilket i den senare gruppen var ett trendbrott.

Vid den mätning som publicerades hösten 2003 hade siffrorna generellt gått upp till 74 procent och bland korttidsutbildade hade det stigit till 73 procent. D.v.s. andelen småbarnsföräldrar som läser för sina barn hade ökat med totalt 7 procent på fyra år och andelen korttidsutbildade föräldrar som läste för sina småbarn hade under samma period ökat med 21 procent (denna del av mätningen 2003 var inte statistiskt säkerställd p. g. a. att antalet korttidsutbildade har sjunkit i samhället).

Den mätning som publicerades under hösten 2005 – som var den sista som gjordes – visade samma tendenser som mätningarna 2001 och 2003, dvs. generellt låg siffran kvar på 74 procent. Utom i gruppen högutbildade småbarnsföräldrar där läsningen för barnen hade sjunkit med 11 procent, från 83 procent till 74 procent.

FÖRENINGENS ANDRA KAMPANJ KAMPANJ LÄR FÖR LIVET

Den ideella Föreningen Läsrörelsens andra landsomfattande kampanj kallad *Lär för livet,* invigdes på Bok & Biblioteksmässan i Göteborg i september 2002. Kampanjen fortsatte till och med 2005 och även i viss mån under 2006. *Lär för livet* handlade om lärandets olika aspekter. Nyckelordet var nyfikenhet.

För verksamhet under åren 2000 – 2011, se tidigare årsredovisningar på www.lasrorelsen.nu

VERKSAMHET UNDER ÅR 2012

Föreningen Läsrörelsen har fortsatt att bedriva verksamhet efter att de två inledande kampanjerna var avslutade. Verksamheten drivs både i projektform och allmänt kring läsfrämjande under mottot *Ge dina barn ett språk.*

LÄSRÅDET

Läsrådet träffades i ett 24 timmarspass den 19 och 20 oktober på Gällöfsta Konferens och herrgård. Läsrådet träffas en till två gånger per år för att belysa centrala frågor för Läsrörelsen

LÄSRÅDETS MEDLEMMAR

Peter Alsbjer, länsbibliotekarie Örebro-Västmanland
Jonas Anderson, konsult, Senior Adviser Göteborgs stad
Lena Andersson, författare
Bengt Berg, författare, riksdagsledamot (V)
Stina Berge, artist, korsordsmakare
Mats Berggren, författare, aktiv i Läs för mej pappa
Olof Buckard, satiriker, kulturjournalist, predikant

Anders Carlberg, grundare av Fryshuset
Anna Cokorilo, konsult i kulturfrågor
Lena Kjersén-Edman, bibliotekarie, litteraturvetare
Börje Ehrstrand, tidigare rektor Rinkebyskolan
Solweig Eklund, konsult, ordförande i Lärarstiftelsen
Rolf Eriksson, konsult i kommunikation
Ingemar Fasth, producent Internationell författarscen Kulturhuset
Pia Forsgren, teaterchef, konstnärlig ledare Judiska Teatern
Johan Furenborn, projektledare Andra chansen Uppsala
Ulla Föhrer, leg. logoped, MD h. c
Madeleine Grive, chefredaktör tidskriften 10Tal
AnnBritt Grünewald, skribent
Peter Gustavsson, kulturpolitiskt ansvarig ABF-Förbundet
Tuomo Haapala, kompositör, musiker, regissör
Christer Hermansson, kulturchef Strängnäs kommun
Anders Johnsson, skriftställare
Ulrika Kindvall Wåreus, Marketing Manager, projektledare Svenska McDonald's
Ingrid Källström, barnbibliotekarie, Stockholms Stadsbibliotek
David Lagercrantz, författare och journalist
Susin Lindblom, förbundsdirektör Dramatikerförbundet
Gunilla Lundgren, författare
Torbjörn Lundgren, författare
Behrang Miri, artist och journalist
Mats Myrberg, professor em. i specialpedagogik Stockholms universitet,
Björn Ranelid, författare
Anneli Reinhammar, länsbibliotekarie Sörmland,
Inger Sandberg, författare
Gunilla Sandin, programchef Bok & Bibliotek
Marianne Steinsaphir, redaktör Ordfront magasin
Dilsa Deminbag-Sten, författare, journalist, verksamhetsansvarig Berättarministeriet
Berit Svedberg, kulturdirektör Stockholms stad
Rosario Ali Taikon, verksamhetschef É Romani Glinda
Lillemor Torstensson, redaktör, informatör Svenska Barnboksinstitutet
Svante Törngren, copywriter
Johan Unenge, den förste läsambassadören
René Vázquez Díaz, författare

Läsrörelsens styrelse och hedersordförande ingår även i Läsrådet.

OLIKA PUNKTER SOM TOGS UPP DEN 19 OCH 20 OKTOBER

Litteraturutredningens riktlinjer redogjordes för av Tomas Lidman, tidigare riksarkivarie och riksbibliotekarie och ordförande i den nyligen framlagda Litteraturutredningen *Läsandets kultur*, där en vision om ett *Läslyft för Sverige* hålls fram.

Skolbiblioteket i centrum, Börje Ehstrand, tidigare rektor för Rinkebyskolan berättade som skolan som ser läsningen och skolbiblioteket som utgångspunkter för lärandet.

Om fantasi och delaktighet, en skildring av Tuomo Haapala, klassikt skolad musiker, kompositör och regissör som genomfört 25 musik- och samarbetsprojekt runt om i Norden som involverat 12 000 deltagare och ett oräkneligt antal åhörare. Några av platserna är Norrköping, Dannemora, Vänersborg och Helsingfors. Nu senast Kirkenes i Norge och Barentesfestivalen.

Bakom kulisserna på Bok & Bibliotek, Gunilla Sandin, programchef för Bokmässan berättade om erfarenheter under 25 år.
PLATS FÖR BARN! Elisabet Reslegård, ordförande för Läsrörelsen och Marianne von Baumgarten-Lindberg, barnboksexpert och styrelsemedlem i Läsrörelsen inledde med att berätta om Läsrörelsens planerade samarbete med Bokmässan 2013 och med allt vad det innebär av att förvandla det nuvarande Barnens torg till Plats för barn! Det gäller såväl ett brett innehåll i seminarier och programpunkter som placering av den stora montern. Detta följdes av en diskussion med många tankar och idéer från Läsrådet.
Författare som medverkade var Lena Andersson med *En betraktelse om författarens roll*, Christer Hermansson, författare och kulturchef i Strängnäs med dikter ur *Kontorsmannen* och Ulf Stark, författare och styrelsemedlem i Läsrörelsen som höll en betraktelse om *Att skriva för barn.*

SAMARBETE MED JUNIBACKEN

Våren 2012 inledde Läsrörelsen och Junibacken ett samarbete som bland annat omfattade en undersökning om föräldrars läsning för sina barn, en debattartikel införd i Dagens Nyheter och en debatt på Junibacken i Stockholm.

UNDERSÖKNING AV LÄSVANOR

På uppdrag av Läsrörelsen och Junibacken genomförde marknadsundersökningsföretaget YouGov cirka ***1 000 webbaserade intervjuer bland föräldrar med barn i åldern 0–9 år.*** Detta gjordes under februari och mars 2012. Urvalet var representativt för den svenska befolkningen i åldern 25–50 år. Det visar sig enligt denna undersökning att ***endast 35 procent av föräldrarna läste dagligen för sina barn*** och ytterligare 30 procent läste flera gånger i veckan men inte varje dag för sina barn.

Detta ska ställas mot de undersökningar som Mediamätning i Skandinavien AB utförde mellan 1984 och 2003. Mätningar som gjordes vartannat år av 3–8 åringars massmedie- och kulturanvändning. Undersökningarna som publicerades i Barnbarometern, grundade sig på telefonintervjuer med barnens föräldrar och skedde med bidrag från Statens kulturråd. Vid den sista mätningen fann man att andelen barn som fick böcker lästa för sig en genomsnittlig dag minskat från 80 procent 1984 till 74 procent 2003. Lästiden hade halverats från en halvtimme till en kvart.

DEBATTARTIKEL DEN 23 APRIL

Under rubriken *Sagostunden som försvann* införde ***Dagens Nyheter den 23 april en debattartike***l utifrån den undersökning som gjorts på uppdrag av Läsrörelsen och Junibacken.

Artikeln inleddes med:
”Det är dags att sätta förskolebarnen och deras språkutveckling och litteraturförsörjning i centrum. Göra dem nyfikna på ord, berättelser och dramatiserade texter. Då kan ett intresse för böcker och en vilja att lära sig läsa växa fram. Småbarnsbilderboken kan bli en källa till gemensamma läsupplevelser och närhet mellan barn och föräldrar. Den vuxne läser texten högt och barnet avläser och tolkar samtidigt bilden, tillsammans ger det en helhet att samtala om.

Glädjen i den ritualiserade högläsningsstunden är betydelsefull för senare kommunikation i familjen. Språkutvecklingen börjar redan innan barnet är fött eftersom ljud och rytm uppfattas

under den senare graviditeten. Så sjung för ditt ofödda barn och ditt blivande syskon. Det lilla barnet stimuleras av rytmiska ljudlekar, sång, samtal, muntligt berättande och högläsning. Det finns så mycket roligt att språkleka och bokleka om som är läsfrämjande utan att nyttan och alla måsten blir satta i högsätet. Både mammor och pappor kan bli delaktiga av de upplevelserna. Högläsande pappor är en delvis outnyttjad resurs ur barnets perspektiv."

Den fortsatte:
"För att forskare, debattörer och myndigheter ska ta små barns språkutveckling och läsning på allvar krävs att det åter genomförs kontinuerliga undersökningar för att kunna följa utvecklingen över tid. Att det nu inte finns någon årlig undersökning av barns medievanor är en uppenbar brist som snarast måste upphävas. ***Återinför Barnbarometern!***

Tillgång till berättelser i olika språkliga uttryck att utmanas och inspireras av är en aldrig sinande gåva. Folkbiblioteken är fortfarande gratis, måtte de så förbli. Lämna inte de barn som lärt sig läsa i sticket, de har nog med att avläsa texten, och uppfattar inte alltid innebörden i det skrivna. Fortsätt med den gemensamma, mer komplicerade kapitelboken som kan ge något att fundera över och troligen ***bidrar till en ökad läsförståelse."***

Undertecknare var:
Marianne von Baumgarten-Lindberg, redaktör och verksam inom Junibacken och Läsrörelsen
Elisabet Reslegård, ordförande Läsrörelsen
Susanna Ekström, sakkunnig Läsrörelsen
Ulf Larsson, vd Junibacken

DEBATT DEN 24 APRIL
Dagen efter den införda debattartikeln i Dagens Nyheter arrangerade Läsrörelsen och Junibacken en debatt på Junibacken med rubriken ***Betydelsen av högläsning tillsammans med barn*** - *Ett debattsamtal som på ett allvarligt och lustfyllt sätt tar upp ett högaktuellt och angeläget ämne.*

Några av frågorna som diskuterades var den reviderade läroplanen och hur den kan tolkas när det gäller högläsning i förskolan. Skolans språkutbildande uppdrag, hur arbetar pedagoger idag? Och hur ser vi till att barn med andra modersmål får tillgång till böcker och högläsning?

I samtalet deltog forskare, pedagoger, författare och personer verksamma inom barnkultur:
Marianne von Baumgarten-Lindberg, barnboksexpert och redaktör. Marianne har varit verksam inom Junibacken från dess start och är idag språkrör för Junibacken och verksam inom Läsrörelsen.
Susanna Ekström, f.d. universitetsadjunkt vid institutionen för barn- och ungdomsvetenskap, Stockholms universitet. Susanna är verksam inom Läsrörelsen och med framgångsrika projekt som *Läs för mig, pappa.*
Behrang Miri, nytillträdd konstnärlig ledare för barn- och ungdomsverksamheten på Kulturhuset och flitig debattör för frågor som rör barn och ungdomar.
Mats Myrberg, professor emeritus i specialpedagogik vid Stockholms universitet med särskild inriktning mot läs- och skrivpedagogik. Mats har bland annat arbetat med internationella undersökningar som PIRLS och vuxenstudierna IALS och uppföljaren PIAAC.
Mats Berggren, författare som har skrivit en rad välkända barn- och ungdomsböcker bland andra *Blåögd, Det finns inga skridskor i öknen, En enda kväll och Språkresan.* Mats möter ofta barn och ungdomar i skolan och är verksam i projektet *Läs för mig pappa.*

Anne-Marie Körling, lärare med specialinriktning läs- och skrivutveckling. Anne-Marie som bland annat är krönikör i Lärarnas tidning, är djupt engagerad i skolfrågor och reser runt landet som föreläsare inom området skola.
Ulf Larsson, vd för Junibacken som tror och verkar för Junibackens uppdrag och vision – att stimulera till läsning hos barn och vuxna.
Moderator var journalisten Sharon Jåma.

Debatten blev livfull och drog en stor publik.

FORTSATT UPPMÄRKSAMHET
Läsrörelsen och Junibackens satsning på högläsning för barn uppmärksammades under våren och sommaren i press, radio och tv.

SAMARBETE MED BOK&BIBLIOTEK

Plats för barn! blir ***Läsrörelsens stora återkomst till Bok & Bibliotek 2013***, där Läsrörelsen var ett huvudtema vid kampanjstarten år 2000 och där även Läsrörelsens andra landsomfattande kampanj Lär för livet startade. Under åren har Läsrörelsen senare arbetat i större och mindre format, bland annat som en av initiativtagarna och huvudmännen – tillsammans med Vetenskapsrådet och Utbildningsradion – för Populärare vetenskap/Forskartorget.

När Bok & Bibliotek tillfrågade Läsrörelsen om vi i samarbete med Bokmässan ville förvandla Barnens Torg sammanföll det med satsningar som vi ansåg nödvändiga för att ***lyfta fram vikten av barns språk, läsning och läsförståelse.***

Till att börja med har vi döpt om montern till ***Plats för barn!*** Ett dubbeltydligt namn som ger en möjlighet till ett vidgat barn- och samhällsperspektiv. ***Läsandet, leken och lärandet är en utgångspunkt*** för seminarierna, montern och programaktiviteterna i montern.

Bokmässan har huvudsakligen en vuxenpublik och det kommer vi att utgå från, samtidigt som vi med montern vill nå barn och unga och då upptill 16 år, dvs. t.o.m. högstadiet.

Ett antal seminarier ordnas med experter, forskare, lärare och andra med kunskap och erfarenhet av läsande, lek och lärande i en intressant blandning av teori och praktik och med erfarna journalister som moderatorer. Seminariedeltagarna framträder även i montern.

Vi menar att ***satsningen Plats för barn! på Bok & Bibliotek*** med sina 100 000 besökare ligger helt rätt tiden. Med litteraturutredningens betonande av förskolan och ett brett *Läslyft för Sverige* och med valet 2014.

ARENAN McDONALD'S

Hösten 1998 inledde Föreningen Läsrörelsen, Svenska McDonald's och Munkedals pappersbruk diskussioner om hur vi gemensamt skulle stimulera barns läsande. Detta resulterade drygt ***två år senare i att 1,2 miljoner*** barn- och ungdomsböcker ingick i Happy Meal och en annan måltid på McDonald's alla restauranger under fyra veckor i januari och

februari 2001. ***En av böckerna var Lennart Hellsings och Poul Ströyers ABC.*** Denna insats för att öka barns läsande var en i den långa rad av läsfrämjande aktiviteter som Läsrörelsen drog igång.

Detta följdes av ytterligare två kampanjperioder med vardera en miljon CD ROM-spel kring lärande och lek för barn, under 2002 och 2003. Sedan 2004 har barn- och bilderböcker funnits i Happy Meal under en månad varje höst.

För tredje året i rad släpptes 2012 ett nordiskt Bok Happy Meal med 2,1 miljoner barn- och bilderböcker som – tack vare alla författare, illustratörer, översättare och bokförlag – nådde barn över hela Norden under fyra veckor i oktober och november. Böckerna var av författare och illustratörer från Sverige, Danmark, Finland och Norge och var översatta till respektive lands språk.

Böckerna har under alla år valts av redaktören och barnboksexperten Marianne von Baumgarten-Lindberg som sitter i Läsrörelsens styrelse.

I det administrativa arbetet med det Nordiskt Bok Happy Meal har sedan 2010 även Barbro von Schoenberg, sekreterare i Läsrörelsens styrelse, deltagit.

Projektledare från Läsrörelsen är föreningens tidigare kampanjledare, nu ordförande Elisabet Reslegård.

Allt som allt har 70 titlar av 63 upphovsmän distribuerats i en upplaga av över 11 miljoner böcker mellan åren 2001 och 2012. Varav åtta titlar i 32 olika versioner under 2012 och i en upplaga av 2,1 miljoner

Läsrörelsen och McDonald's vann 2003 Kultur och Näringslivs pris för Bästa samarbete Kultur och Näringsliv.

TITLAR I BOK HAPPY MEAL 2012

ORIGINALBOK PÅ SVENSKA: ***Sagan om det röda äpplet*** *av Jan Lööf (1974).* Bonnier Carlsen.
PÅ DANSKA: ***Historien om det røde æble.*** *Översättning Jens Peder Agger.* Forlaget Carlsen.
PÅ NORSKA: ***Det røde eplet.*** *Översättning Venke Agnes Engh.* Gyldendal Norsk Forlag.
PÅ FINSKA: ***Raitapukuinen mies osti omenan ja kuinka sitten kävi.*** *Översättning Raija Jänicke.* Tammi.

ORIGINALBOK PÅ NORSKA: ***Lillesøster og kaninen*** *av Kari Grossmann (2006).* Gyldendal Norsk Forlag.
PÅ SVENSKA: ***Lillasyster och kaninen.*** *Översättare Joel Nordqvist.* Gyldendal Norsk Forlag.
PÅ DANSKA: ***Lillesøster og kaninen.*** *Översättning Susanne Vebel.* Gyldendal Norsk Forlag.
PÅ FINSKA: ***Pikkusisko ja kani.*** *Översättare Outi Menna.* Gyldendal Norsk Forlag.

ORIGINALBOK PÅ SVENSKA: ***Jaguaren*** *av Ulf Stark och Anna Höglund (1987).* Bonnier Carlsen.

PÅ DANSKA: ***Jaguaren.*** *Nyöversättning Susanne Vebel. Tidigare översättning Ejgil Søholm.* Gyldendal.
PÅ NORSKA: ***Jaguaren.*** *Översättning Torgeir Schjerven.* Gyldendal Norsk Forlag.
PÅ FINSKA: ***Jaguaari.*** *Översättning Jukka Parkkinen.* WSOY.

ORIGINALBOK PÅ SVENSKA: ***Vit och Svart och alla de andra*** *av Inger och Lasse Sandberg (1986).* Tre Sandberg AB.
PÅ DANSKA: ***Hvid og Sort og alle de andre.*** *Översättning Vagn Steen.* Forlaget Carlsen.
PÅ NORSKA: ***Hvit og Svart og alle de andre.*** *Översättning Beate Audum. H. Aschehoug & Co (W. Nygaard).*
PÅ FINSKA: ***Musta ja Valko ja kaikki muut.*** Översättning Jaana Nikula, Tre Sandberg AB.

ORIGINALBOK PÅ SVENSKA: ***Castor snickrar*** *av Lars Klinting (1995).* Alfabeta Bokförlag.
PÅ DANSKA: ***Viggos værktøjskasse.*** *Översättning Nete Eickhoff.* Gyldendal.
PÅ NORSKA: ***Kasper snekrer.*** *Översättning Øystein Rosse.* Alfabeta Bokförlag.
PÅ FINSKA: ***Kassu nikkaroi.*** *Översättning Kaija Valkonen.* Schildts & Söderströms.

ORIGINALBOK PÅ FINSKA: ***Hilma ja hyvä harrastus*** *av Timo Parvela och Kristiina Louhi (2005).* WSOY.
SVENSKA: ***Hilma vill ha en hobby.*** *Översättning Janina Orlov.* WSOY.
PÅ DANSKA: ***Hilma og den gode hobby.*** *Översättning Siri Nordborg Møller.* WSOY.
PÅ NORSKA: ***Hilma vil ha en hobby.*** *Översättning Tor Tveite.* WSOY.

ORIGINALBOK PÅ DANSKA: ***Axel elsker biler*** *av Marianne Iben Hansen och Hanne Bartholin. (2007).* Gyldendal
PÅ SVENSKA: ***Axel älskar bilar.*** *Översättning Joel Nordqvist.* Gyldendal.
PÅ NORSKA: ***Axel elsker biler.*** *Översättning Espen Hagerup.* Gyldendal.
PÅ FINSKA: ***Akselin automatka.*** *Översättning Juhani Lindholm.* Gyldendal

ORIGINALBOK PÅ SVENSKA: ***Barna Hedenhös*** *av Bertil Almqvist (1948).* Bonnier Carlsen
PÅ DANSKA: ***Børnene Hedenold.*** *Översättning Susanne Vebel.* Gyldendal.
PÅ NORSKA: ***Hedenold-barna.*** *Översättning Oddmund Ljone.* Gyldendal Norsk Forlag.
PÅ FINSKA: ***Muinosen perhe.*** *Översättning Jaana Nikula.* Bonnier Carlsen.

PROJEKTET BERÄTTA, LEKA, LÄSA

Hösten 2008 ansökte och beviljades Läsrörelsen medel från Kulturdepartementet för att arbeta metodiskt med ett pilotprojekt som aktivt når föräldrar med kunskapen att ***språkstimulans ska börja tidigt*** och att bra barnböcker är en lustfylld start för ett fortsatt läsintresse. Målgruppen var riktigt små barn och deras föräldrar, i en inte allt för stor kommun. Läsrörelsen tillfrågade därför Strängnäs som under lång tid arbetat mycket medvetet via biblioteket med läsfrämjande bland barn.

Under 2009 arbetade Läsrörelsen tillsammans med utbildnings- och kulturkontoret i Strängnäs kommun med pilotprojektet *BERÄTTA, LEKA, LÄSA* som riktade sig till ***alla barn upptill tre år och till deras föräldrar***. Förskolan och den öppna förskolan är utgångspunkten för ett genomtänkt språk- och läsfrämjande. Vi ville därför genom projektet medverka till att

förskola och öppen förskola arbetar ännu mer intensivt med lekberättande, boklek och samtal i samverkan med föräldrarna.

Vid besök på biblioteket fick barnen en egen bok som gåva från Läsrörelsen. Tre bilderböcker fanns att välja mellan: *Här dansar Herr Gurka* av Lennart Hellsing och Poul Ströyer, *Hur gick det sen?* av Tove Jansson och *Kanel och Kanin dikter om kroppen* av Ulf Stark och Charlotte Ramel.

En pedagogisk skrift riktad till föräldrar i första hand men även till förskolepersonal producerades som lyfte fram vikten av tidig språkstimulans genom lek, berättande och läsande. Den pedagogiska skriften kom att bli en central utgångspunkt i projektet, något att behålla och komma tillbaka till, både som föräldrar och förskolepersonal.

För urval av böcker stod Susanna Ekström och Marianne von Baumgarten-Lindberg. Den senare svarade också för framtagandet av skriften.

Två inspirations- och fortbildningskonferenser, en under våren och en i början av hösten 2009 arrangerade för all förskolepersonal som arbetade med de minsta barnen i Strängnäs kommun. I konferenserna medverkade lektorn i didaktik Elisabeth Björklund, förskolläraren och litteraturpedagogen Susanna Ekström, musik- och bibliotekspedagogen Johanna Hellsing, författaren Ulf Stark och länsbibliotekskonsulenten Karin Zetterberg.

Strängnäs bibliotek prioriterade barn upptill 3 år under hösten 2009 med barnteatrar, sagostunder och annat. Biblioteket utgick från gåvoböckerna för att också kunna erbjuda andra pedagogiska hjälpmedel till förskolorna.

KOMMENTARER, PILOTPROJEKTET BERÄTTA, LEKA, LÄSA

När vi hösten 2010 redovisade pilotprojektet BERÄTTA, LEKA, LÄSA till Kulturdepartementet konstaterade vi:

"Inom Läsrörelsen ville vi arbeta metodiskt med ett projekt där vi aktivt kunde nå föräldrar med kunskapen att språkstimulans ska börja tidigt och att bra barnböcker är en lustfylld start för ett fortsatt läsintresse. Vi hoppades att barn, föräldrar och förskolepersonal skulle hitta fram till allt som litteraturen och biblioteken kan erbjuda. Samarbetet skulle ske genom förskolor, öppna förskolor och bibliotek och utgå från familjen. Till detta skulle också andra kulturaktiviteter kopplas riktade till små barn. ***Ett projekt som om det utföll väl kunde vidareutvecklas runt om i landet under kommande år. Allt detta tycker vi att vi har uppnått.*** När vi kommer att arbeta i nya kommuner finns det ***delar som bör justeras.***

I pilotprojektet vände vi oss till alla förskolor och öppna förskolor i Strängnäs kommun. Ingen intresseanmälan togs in – vilket vi i Läsrörelsens övriga projekt alltid har gjort – utan vi utgick från att alla avdelningar inom förskolan skulle vara mycket intresserade, vilket de också var men det gick inte att ställa krav på avdelningarna eftersom de inte deltog på frivillig basis.

I det fortsatta projektet anser vi att en ***intresseanmälan*** är grundläggande. ***En kontaktperson ska utses och anmälas*** från varje avdelning som deltar i projektet. Kontaktpersonen uppdrag i projektet är att hålla kontakt med föräldrar och bibliotek och indirekt med Läsrörelsen. ***Hon/han ska delta i arbetet med projektet*** och dokumentera vad som sker med barnen under den process som pågår och även tala med föräldrarna om detta. ***Kontaktpersonen ska delta i de bägge halva konferensdagarna***, gärna tillsammans med någon annan från personalgruppen. Hon/han ska informera föräldrarna om projektet och inspirera dem till högläsning, berättande och till att besöka biblioteket. ***Kontaktpersonen ska genomföra den slutliga utvärderingen*** och – om det behövs – delta i de intervjuer som görs.

Från projektet sida ska det tydligare ***klargöras att det är ett utbildningsprojekt***. Det ska klargöras att projektet handlar om ***närläsning för och med små barn***. En tydligare och mer ***detaljerad presentation av projektet*** ska göras vid den första av de två konferensdagarna.

Två halva konferensdagar visade sig vara mer lämpligt än en heldag. Detta av två skäl, dels var det svårt för personal inom barnomsorgen att avsätta en hel dag. Dels kan en fördjupning ske från den första till den andra konferensen. I konferenserna varvas teoretiska och konkreta inslag.

Den pedagogiska skrift som togs fram var mycket uppskattad och kommer att i en smärre bearbetning utgöra ett grundmaterial i det fortsatta projektet.

I pilotprojektet ville vi locka föräldrar och barn till biblioteket genom att den bok som varje barn fick i gåva skulle hämtas på biblioteket. Det fungerade inte alltid. ***I det fortsatta projektet bör böckerna istället hämtas av föräldrarna i den egna förskolan***. I anslutning till överlämnandet av boken förklarar pedagogerna meningen med projektet.

Om möjligt är det bra om barnbibliotekarier kan gå ut och presentera projektet för föräldrarna i en stor förskola eller i flera mindre närliggande förskolor.

Medel bör avsättas i projektet så att den skriftliga utvärderingen kan kompletteras med längre intervjuer. Erfarenheten visar att utbildningsnivån är skiftande. I småbarnsgrupperna finns barnskötare, förskollärare och outbildad personal. Det finns en ovana och ett motstånd bland delar av förskolepersonalen att uttrycka sig i skrift och många har där avstått från att besvara enkäten. Trots detta säger många muntligt, av dem som inte svarat, att de blivit inspirerade av projektet.

Av enkätsvaren kan vi också avläsa ett klart samband mellan deltagande vid inspirations- och fortbildningskonferenserna och benägenheten att dokumentera arbetet med barnen på ett varierat och systematiskt sätt.

Utvärderingen genom enkätsvar och intervjuer visar att en överväldigande majoritet är ***mycket nöjda eller nöjda*** med skriften, konferenserna och biblioteksinsatserna. Bibliotekets bokdrama har uppskattats av alla som haft möjlighet att delta. Dåliga kommunikationer och personalbrist hindrar många gånger ett biblioteksbesök.

Slutligen vill vi från Läsrörelsens sida säga att samarbetet med Strängnäs kommun har varit mycket givande. Vi har därför bett den arbetsgrupp som funnits från kommunen att utgöra en referensgrupp i det fortsatta projektet. Något som de har tackat ja till."

Sakkunniga i pilotprojektet *BERÄTTA, LEKA, LÄSA* var redaktören och barnboksexperten Marianne von Baumgarten-Lindberg och Susanna Ekström, litteraturpedagog och tidigare universitetsadjunkt inom lärarutbildningen med huvudsaklig inriktning mot förskolan. Bägge sitter i Läsrörelsens styrelse.

Projektledare var Elisabet Reslegård.

UTVIDNING AV PROJEKTET

Pilotprojektet BERÄTTA, LEKA, LÄSA utföll väl och Läsrörelsen sökte därför bidrag – och beviljades – från Statens kulturråd för en förstudie till en utvidgning av projektet i alla 22 kommuner i Örebro- och Västmanlands län och för att ta fram en genomarbetad ansökan till Allmänna arvsfonden under 2012. Detta planerades tillsammans med Regionbibliotek Örebro-Västmanland och kom under 2011 att även omfatta Sörmlands län och då i samarbete med Länsbibliotek Sörmland. ***Totalt omfattade projekteringen 31 kommuner***.

En styrgrupp med Läsrörelsens projektledare och länsbibliotekarierna från respektive Örebro- och Västmanlands län och Sörmlands län tillsattes liksom en arbetsgrupp och en referensgrupp, se nedan.

Arbetet redovisades under 2012 till Statens kulturråd och en ansökan inlämnades till Allmänna arvsfonden i september och som behandlades av Arvsfonden i början av 2013, med siktet inställt på en igångsättning av projektet i de 31 kommunerna hösten 2013. Projektet beräknas pågå till och med våren 2015.

STYRGRUPP

Elisabet Reslegård, ordförande Läsrörelsen, projektledare BERÄTTA, LEKA, LÄSA
Peter Alsbjer, länsbibliotekarie Regionbibliotek Örebro-Västmanland
Anneli Reinhammar, länsbibliotekarie Länsbibliotek Sörmland

ARBETSGRUPP

Elisabet Reslegård, Läsrörelsen
Susanna Ekström, litteraturpedagog, f.d. universitetsadjunkt SU, styrelsemedlem Läsrörelsen
Marianne von Baumgarten-Lindberg, barnboksexpert, styrelsemedlem Läsrörelsen

Peter Alsbjer, Regionbibliotek Örebro-Västmanland
Christina Stenberg, bibliotekskonsulent barn- och skolbibliotek, Länsbibliotek Västmanland
Sylvia Blomberg, utvecklingsledare bibliotek, barn/unga, Örebro läns landsting

Anneli Reinhammar, Länsbibliotek Sörmland
Ann Catrine Eriksson, bibliotekskonsulent Länsbibliotek Sörmland

REFERENSGRUPP

Christer Hermansson, kulturchef Strängnäs kommun
Alexandra Uhlmann Konjicija, barnbibliotekarie Mariefreds bibliotek, Strängnäs kommun

Pia Lenander, förskollärare Länna förskola, Strängnäs kommun
Ann Redlund, förskolechef Norbergs kommun
Pia Carlsson, bibliotekspedagog Norbergs kommun
Nicholas Haldosen, bibliotekarie/processledare Örebro kommun, Kultur och medborgarförvaltningen
Karin Zetterberg, bibliotekschef Kultur- och fritidsförvaltningen, Eskilstuna stadsbibliotek
Ewa Kollberg, f.d. konsulent Regionbiblioteket Västra Götaland

DE NYA SVENSKARNA

*Det omfattande projektet **De nya svenskarna** är ännu inte avslutat och redovisas därför utförligt. Ytterligare information om de olika delarna finns i föregående årsberättelser.*

Med utgångspunkt från att Sverige har förvandlats från ett stort utvandrarland till ett stort invandrarland arbetade Lär för livet/Läsrörelsen fram projektet *De nya svenskarna* som bygger på ***goda exempel*** och utarbetade metoder kring integration och lärande.

I projektet har olika delprojekt ingått. Ett är det stora ***ljudboksprojektet*** med Astrid Lindgrens egen inläsning av "Mio min Mio" som 1 300 barn i 42 förskoleklasser - i de 12 invandrartätaste kommunerna - arbetade med och fick som en personlig gåva. 18 gästpedagoger rekryterades till projektet. Ett annat projekt var ***Små barns värdegrund*** som genomfördes i nära samarbete med Forum för levande historia. Till grund för det senare projektet låg boken *Ensammast i världen*. En bok som också ingick Bok-Happy Meal på McDonald's hösten 2004.

Projektet *De nya svenskarna* fick till att börja med stöd av Tjänstemännens bildningsverksamhet/TBV. En inventering av ***goda exempel*** på integration och lärande gjordes. Exempel som tog upp det faktum att många av de nya svenskarna är mycket välutbildade men kan ha svårt att komma in i det svenska samhället och andra exempel som visade att det går att via annorlunda lärformer förmedla kunskap och lärande och en delaktighet i arbetslivet till människor som i grunden har en låg utbildning. Ett exempel var *Kunskapsutveckling för somalier i Rinkeby*. Under den inledande fasen 2004 arrangerades ***två konferenser*** och ***skriften*** *Möten – en inspirationsbok om integration* med 13 reportage togs fram i samarbete med Gleerups Utbildning.

En ***reaktionsgrupp*** bildades med personer med stor kunskap om integration. Gruppen bestod av företagaren Imran Ahmad, forskningsledaren Nihad Bunar, författaren Dilsa Demirbag-Sten, filmregissören Agneta Fagerström Olsson, universitetsadjunkten Qarin Franker, bokförläggaren Massood Mafan, dåvarande riksdagsledamoten Nyamko Sabuni och läraren Sonia Sherefay.

LJUDBOKSPROJEKTET MIO MIN MIO, BAKGRUND

När vi närmade oss det svårbemästrade projektet *De nya svenskarna* var det varit en självklarhet för oss att även små barn skulle ingå i projektet. Den allt mer etablerade ***ljudboken*** var och är här en stor tillgång i arbetet med de nya svenskarna, till skillnad från den stora mängd av talböcker som av upphovsrättsliga skäl inte finns att tillgå för invandrare utan

enbart för människor med olika funktionshinder. Vi ansökte därför om medel från Allmänna arvsfonden för att göra ett ljudboksprojekt, med Astrid Lindgrens egen inläsning av *Mio min Mio*. Hypotesen var att det i hög grad går att lyssna sig till ett språk.

ARBETET MED LJUDBOKSPROJEKTET MIO MIN MIO

Både bland förskollärare i den ordinarie personalen och bland gästpedagogerna fanns reaktioner på valet av *Mio min Mio*, att det språkligt och tematiskt var en för avancerad bok för barn i förskoleklasser. Efter upptakten på Gällöfsta Herrgård & Konferens, där Susanna Ekström och Fia Andersson kom med förslag på hur arbetet med boken kunde läggas upp blev gästpedagogerna övertygade om att det gick att genomföra. De inspirerades att på olika sätt närma sig berättelsen och använda sig av text, bild och ljud. När de sedan kom ut i klasserna lyckades de få med sig personalen på samma sätt.

> ***"Vi trodde att det skulle bli alldeles för svårt för våra 6-åringar med denna bok. Språket är svårt och mycket poetiskt och innehållet är så starkt med kampen mellan det goda och det onda men eftersom vi hade sagt ja skulle vi naturligtvis genomföra det.***
>
> ***Så fel vi hade!! Språket är svårt och innehållet är starkt och tack vare det fascinerades inte bara barnen och vi lärare av sagan utan även syskon och föräldrar som lyssnade hemma. Språkträningen fick stor genomslagskraft med hjälp av ljudboken,"***
>
> ***(En av lärarna som deltog i projektet)***

HUR TILLÄGNAR MAN SIG ETT NYTT SPRÅK?

Under arbetet med de olika delarna av projektet *De nya svenskarna* kändes det allt viktigare att närma sig frågan *Hur tillägnar man sig ett nytt språk?* Vi tänkte oss då från många olika utgångspunkter och olika bakgrund som kön, ålder och social tillhörighet men även utifrån Läsrörelsens ursprungstanke med tillgången till ett språk som en grundläggande demokratisk rättighet.

En inventering gjordes under 2005 av personer med olika erfarenheter inom området – forskare och andra – och över organisationer och myndigheter som borde ingå i projektet.

LJUDBOKSPROJEKT FÖR BARN OCH VUXNA

Den allt mer etablerade ***ljudboken*** är enligt vår mening en stor tillgång för de nya svenskarna.

Resultatet i de förskoleklasser som arbetade med ljudboken av *Mio min Mio* menade vi var så intressant att det borde få en fortsättning under 2006 när barnen gick i årskurs 1 och 2.

Vi räknade realistiskt med att pedagogerna borde ha en möjlighet att arbeta i 40 av klasserna, d.v.s. i två tredjedelar av de grupper som deltog i den första omgången. Denna gång var tanken att de skulle arbeta 15 timmar med barnen och 25 timmar med förberedelser, samtal med barnens lärare, reflektion och utvärdering. Totalt 40 timmar per grupp.

Vi menade också att arbetet med ljudböcker är ett effektivt sätt att lära sig språket för ***vuxna nya svenskar***. I denna del samarbetade vi med Bonnier Audio och valde tillsammans med dem ut ett litet urval med inte alltför komplicerade skönlitterära böcker av författare som har ett ***bra språk*** och där böckerna är inlästa av skådespelare med ett tydligt uttal.

Vi erbjöd ***SFI-klasser i Stockholm, Göteborg och Malmö*** att delta i projektet. Efter intresseanmälan valde vi ut fyra klasser i Stockholm och två i vardera Göteborg och Malmö. Totalt blev det 200 elever. Varje elev fick en ljudbok som personlig gåva.

Pedagoger med vana att arbeta med ljudböcker har deltagit i lärarinstruktioner och funnits som bollplank för lärarna. Arbetet kommer också att sammanfattas i en skrift.

En ***intern konferens*** inför det fortsatta arbetet med *Mio min Mio* anordnades våren 2006.

Våren 2006 arrangerades också projektets inledande ***konferensen*** *Hur tillägnar man sig ett nytt språk? – En konferens om nya svenskars möjligheter att göra svenska språket till sitt* i samverkan med Myndigheten för skolutveckling och Lärarförbundet. Med konferensen ville vi lyfta fram goda exempel på språkutvecklingsarbete och framtidens lösningar för språkinlärning. Vi samlade forskare inom pedagogik och svenska som andraspråk, visionärer kring nya hjälpmedel för språkundervisning, lärare och skolledare med erfarenhet av språkutvecklingsprojekt samt skribenter och opinionsbildare vilka själva erövrat svenskan som andraspråk. Alla medverkande har olika infallsvinklar till frågan om hur tillgången till ett språk ska kunna göras till en självklarhet för alla invånare i Sverige.

Två citat från gästpedagoger som arbetat med Mio min Mio under fas 1:

"Ju svagare barnen var språkmässigt, desto tydligare kunde man se positiva effekter. Lärarna förvånades!"

"Barnen har vågat och kunnat göra fantastiska sagor tillsammans och det är en viktig del av barns språkutveckling."

Sakkunniga i barndelen av ljudboksprojektet fas 1 och 2 är Fia Andersson och Susanna Ekström – vid institutionen för individ, omvärld och lärande vid Lärarhögskolan i Stockholm.

Sakkunniga i SFI-delen är Lena Hult, utbildningsledare på Västerorts Vuxengymnasium i Tensta och Maria Öhman och Lisa Högberg som bägge, som lärare på olika gymnasieprogram i Luleå och i lärarfortbildningar arbetat med att stärka skönlitteraturens roll i undervisningen.

Projektledare för *De nya svenskarna* och de olika underprojekten är Elisabet Reslegård.

Arbetet med *De nya svenskarna* drivs med bidrag från Stiftelsen Marcus och Amalia Wallenbergs Minnesfond, som beviljades under 2005. Både ljudboksprojektet för barn och ljudboksprojektet för vuxna kommer att redovisas under 2012.

Citat från de sakkunniga för ESF-projekt:

"Trots alla svårigheter är det roligt att inblandade pedagoger verkar positiva till att använda ljudböcker och skönlitteratur vid språkinlärning."

"Vi är imponerade av lärarnas arbete och förmåga att inspirera eleverna och hitta positiva bitar att utveckla trots alla hinder. Detta gäller för alla utvärderingar vi läst. De har också alltid hittat intressanta och innovativa lösningar på problemen."

MEDIABEVAKNING

Under 2012 hade Läsrörelsen ca 100 inslag i press, radio och tv.

ANSLAG OCH MEDEL

Under 2012 har nya medel kommit från Havi Logistcs/Svenska McDonald's på 2,098 mkr och från Bok & Bibliotek i Norden AB på 75 tkr. Projekt har också fortsatt att bedrivas med medel som under 2005 beviljades av Stiftelsen Marcus och Amalia Wallenbergs Minnesfond (1,315 mkr).

Till detta kommer varor och tjänster i olika former.

SAMARBETSPARNERS SEDAN 2002, TOTALT 112

ABF, Aktiva Skolföräldrar, Alfabeta, Apec, Arctic Paper Sverige, Aschehoug & co, Berghs förlag, Bilda förlag, Bok & Bibliotek, Bonnier Audio, Bonnier Carlsen, BRIO, Bromma tryck, B Wahlströms förlag, Cappelen Damm, Cirkus Cirkör, Clowner utan gränser, Creator Momentum, Dar Al-Muna, En bok för alla, Folkuniversitet i Göteborg, Forum för levande historia, Forlaget Carlsen, Friends, Fryshuset, Förbundet funktionshindrade med läs- och skrivsvårigheter/FMLS, Författarcentrum, Föräldraföreningen för dyslektiska barn/FDB, Gleerups Utbildning, Gröna Lund, Gyldendal, Gyldendal Norsk Forlag, Gymnastikförbundet, Gällöfsta Herrgård & Konferens, Göteborgs filmfestival, H. C. Andersen 2005 Fonden, Hjälpmedelsinstitutet, Insamlingsstiftelsen Dyslexifonden, Internationella Vetenskapsfestivalen, IPA Sweden, JC Decaux, Jerringfonden, JP Screen & Offset, Junibacken, Kungsträdgården, Leo Burnett Interactive, Liber, Lunarstorm, Länsbiblioteken och folkbiblioteken, Lärarförbundet, McDonald's Danmark A/S, McDonald's Oy Finland, McDonald's Norge A/S, Moderna Museet, Musikmuseet, Mäkelä, Nationalencyklopedin, Nationella skolbiblioteksgruppen, Naturhistoriska riksmuseet, Natur & Kultur, Nobelmuseet, Nordiska museet, Nørhaven Book A/S, Opal, Pan Hörböcker/Norstedts Audio, Rabén & Sjögren Bokförlag, Riksutställningar, Rolf & Co, Rädda Barnen, SAF/Stiftelsen för förvaltning av Sveriges Allmänna Folkskollärarförenings tillgångar, Scandlog, Skolforum, Skolverket, SL, SOL Network, Specialpedagogiska Institutet, Statens kulturråd, STIGA, Stockholms 4H-gårdar, Stora Enso, Svenska barnboksinstitutet, Svenska Förläggareföreningen, Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund, Svenska Institutet, Svenska McDonald's AB, Svensk Biblioteksförening, Svenska Dyslexiföreningen, Sveriges författarfond, Sveriges författarförbund, Tammi, TBV, Tiden, Tidningen Förskolan, Tidningsutgivarna, TPB, Tre Sandberg, Uitgeverij Hoogland & Van Klaveren, UR, Utbildningsdepartementet, Vasamuseet, Vetenskapsrådet, Visit Denmark, WSOY, VTAB, Wassbergs och Örebro Bokmässa.

Under de första åren hade Föreningen Läsrörelsen 119 samarbetspartners, se årsredovisningen för 2001, www.lasrorelsen.nu

UTVÄRDERING AV LÄSRÖRELSEN

En utvärdering av Läsrörelsens hela verksamhet från första projektering och planering fram t.o.m. 2008 blev klar under 2009. Den gjordes av Gunnel Stenqvist – med gedigen erfarenhet från andra utvärderingar – med bidrag från Stiftelsen framtidens kultur. Utvärderingen med titeln *Läsrörelsen och läsfrämjande. Utvärdering och förslag* finns att beställa från Läsrörelsens kansli (ISBN 978-91-633-5598-1).

Föreningen Läsrörelsen

Org.nr. 802408-4033

RESULTATRÄKNING	Not	2012	2011
Rörelsens intäkter			
Ianspråktagna anslag och medel	1	2 041 419	2 040 499
Medlemsavgifter		4 200	4 200
		2 045 619	**2 044 699**
Rörelsens kostnader			
Personalkostnader	2	-129 583	-83 659
Projektrelaterade kostnader		-1 712 701	-1 749 663
Lokalkostnader		-30 254	-30 540
Kontorskostnader		-42 496	-34 147
Reklam/information		-59 631	-50 097
Övriga kostnader		-70 954	-96 347
		-2 045 619	**-2 044 453**
Rörelseresultat		**0**	**246**
Resultat från finansiella investeringar			
Ränteintäkter		0	0
Räntekostnader		0	-246
ÅRETS RESULTAT		**0**	**0**

Föreningen Läsrörelsen

Org.nr. 802408-4033

BALANSRÄKNING	Not	2012-12-31	2011-12-31
TILLGÅNGAR			
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Beviljade ej rekvirerade anslag och medel		0	0
Övriga fordringar		34 740	30 562
		34 740	**30 562**
Kassa och bank		**669 247**	633 721
Summa omsättningstillgångar		**703 987**	**664 283**
SUMMA TILLGÅNGAR		**703 987**	**664 283**

Föreningen Läsrörelsen

Org.nr. 802408-4033

BALANSRÄKNING	Not	2012-12-31	2011-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Fritt eget kapital			
Årets resultat		0	0
Summa eget kapital		**0**	**0**
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		7 173	114 216
Beviljade ej förbrukade anslag och medel	1	550 646	419 065
Övriga kortfristiga skulder		28 205	17 042
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	3	117 963	113 960
Summa kortfristiga skulder		**703 987**	**664 283**
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		**703 987**	**664 283**

POSTER INOM LINJEN	2012-12-31	2011-12-31
Ställda säkerheter	**Inga**	**Inga**
Ansvarsförbindelser	**Inga**	**Inga**

Föreningen Läsrörelsen

Org.nr. 802408-4033

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Redovisningsprinciper

De redovisningsprinciper som är tillämpade överensstämmer med Årsredovisningslagen samt rekommendationer och uttalanden från Bokföringsnämnden.

Följande värderings- och omräkningsprinciper har tillämpats i årsredovisningen:

Fordringar

Fordringar är redovisade till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Not 1 Anslag och medel från samarbetspartners

Beviljade ej förbrukade anslag och medel 2011-12-31		419 065
Beviljade anslag och medel 2012:		
Bok&Bibliotek Norden	75 000	
Havi Logistics/McDonald´s	2 098 000	2 173 000
Ianspråktaget 2012		-2 041 419
Beviljade ej förbrukade anslag och medel 2012-12-31		**550 646**

Not 2 Medelantal anställda, löner,andra ersättningar och sociala avgifter

Medelantalet anställda med fördelning på kvinnor och män uppgår till	**2012**	**2011**
Kvinnor	2	1
Män	0	0
Totalt	**2**	**1**
Löner och ersättningar uppgår till		
Övriga anställda	98 600	63 600
Totala löner och ersättningar	**98 600**	**63 600**
Sociala avgifter enligt lag och avtal	30 983	20 059
Totala löner,ersättningar och sociala avgifter	**129 583**	**83 659**

Föreningen Läsrörelsen
Org.nr. 802408-4033

Not 3 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	**2012-12-31**	**2011-12-31**
Upplupna löner	45 000	41 800
Upplupna sociala kostnader	14 140	13 135
Övriga poster	58 823	59 025
	117 963	**113 960**

Stockholm 2013-06-19

Elisabet Reslegård
Ordförande

Marianne von Baumgarten-Lindberg

Susanna Ekström

Siv Hågård

Göran Hägg

Lars-Erik Klason

Barbro von Schoenberg

Ulf Stark

Min revisionsberättelse har avgivits 2013-06-19

Johan Palm
Auktoriserad revisor

Johan Palm Revisionsbyrå AB
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till föreningsmötet i Föreningen Läsrörelsen
Org.nr 802408-4033

Rapport om årsredovisningen

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Föreningen Läsrörelsen för räkenskapsåret 2012.

Styrelsens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att uttala mig om årsredovisningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att jag följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur föreningen upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i föreningens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Uttalanden

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2012 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Övriga upplysningar

Revisionen av årsredovisningen för räkenskapsåret 2011 har utförts av en annan revisor som lämnat en revisionsberättelse daterad 18 juni 2012 med omodifierade uttalanden i Rapport om årsredovisningen.

Adress
Odelbergsvägen 45
SE-120 47 ENSKEDE

Telefon
+46-8-410 697 03
+46-734-482 523

Hemsida/mail
www.jprevision.se
johan.palm@jprevision.se

Momsregnr.
SE556715095701

Bankgiro
5254-2347

Johan Palm Revisionsbyrå AB
Auktoriserad revisor

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Föreningen Läsrörelsen för räkenskapsåret 2012.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala mig om förvaltningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för mitt uttalande om ansvarsfrihet har jag utöver min revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i föreningen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot har företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till försummelse som kan leda till ersättningsskyldighet.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Uttalanden

Jag tillstyrker att föreningsmötet beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 19 juni 2013

Johan Palm
Auktoriserad revisor

Adress
Odelbergsvägen 45
SE-120 47 ENSKEDE

Telefon
+46-8-410 697 03
+46-734-482 523

Hemsida/mail
www.jprevision.se
johan.palm@jprevision.se

Momsregnr.
SE556715095701

Bankgiro
5254-2347